

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

Tit. 42. De Baptismo & ejus effectu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

Distinct. 91. imò etiam præsentare presbytero, si necessitas vigeat, *d. can. Diaconos, & can. Præsent. ibid.* qua de re vide latius Azor. 1. p. *Institut. moral. lib. 10. c. 13.* Religiosi verò absque licentia speciali presbyteri parochialis vel concessione summi Pontificis Clericis aut laicis hoc sacramentum administrare non possunt sub pena excommunicationis, ipso facto incurrendæ, absolutione summo Pontifici reservata, *Clement. 1. De privilegiis.*

§. IV. De effectu Eucharistiæ.

1. *Confert gratiam ritè sumentibus.*
2. *Non sibi conscientia peccati alicuius.*

I. In primis per illud seu in ipso recolitur memoria Passionis Christi, *can. Iteratur, & aliis pluribus, De consecrat. Distinct. 2.* Ritè sumentibus confert gratiam, Estque cibus & potus spiritualis, non corporis, sed animæ substantiam fulciens, *can. Non iste panis 56. d. Distinct. & quo restauratur, quod ex calore concupiscentiæ per venialia peccata deperditur: cuiusque sumptione transimus in carnem ejus, qui caro nostra factus est, scilicet Christi, can. In quibus 38. d. Distinct. illique unimur atque incorporamur, unum cum illo efficitur, ac de illius spiritu vivimus, can. Christus 57. cum duobus seqq. d. Distinct. 2. & æternæ vitæ simus participes, d. can. Christus & aliis d. Distinct. Peccata etiam venialia relaxat, *can. Si quotiescumq; & pluribus aliis ead. Distinct. * 2.* Alioquin si quis conscientia sibi alicujus peccati mortalis, ac habens adhuc voluntatem peccandi, illud accipiat, nihil proficit ad mundationem, nec salutem acquirit ejus perceptione, sed damnationem, & gravatur magis, *can. Qui sceleratè eum can. seq. d. Distinct. 2.**

Denique, ut alios effectus omittam, conservat hominem à peccatis futuris, cum quatenus est cibus, cor hominis interius corroborans, augendo in eo habitum charitatis & gratiæ; tum quatenus, tamquam signum Passionis Christi, per quam victi sunt demones, demonum repellit asilutis,

TITULUS XLII.

De Baptismo & ejus effectu.

§. I. Quid sit Baptismus & quotuplex.

1. *Vnde dicatur Baptismus, & definitio illius.*
2. *Materia: 4. Forma. 5. Divisio.*

POSTquam actum est de Sacramento Eucharistiæ, quo in sacrificio nihil esse majus potest, *can. Nihil. 8. De consecrat. Dist. 2. * 1.* merito subiiciendum est de Baptismo, ejusque effectu, quandoquidem sit omnium aliorum Sacramentorum fundamentum, & janua vitæ spiritualis, *cap. Veniens inf. De presbyt. non baptizate,* quippe per quem transimus in numerum credentium Christo incorporamur, ejusque membra efficitur, *can. Quia passus 36. De consecrat. d. Distinct. 2.*

Baptisma autem Græcè idem est, quod apud Latinos Mersio seu Tinctio aut etiam ablutio, à verbo βαπτίζω, quod abluo seu mergo significat; nam à peccatis originali & actuali abluunt, *can. Regenerante 136. De consecrat. Dist. 4.* nec confertur ordinariè, nisi per mersionem aquæ, *c. penult. h. tit.* unde in sacris litteris passim vocatur Lavacrum regenerationis, & à Patribus Flumen gratiæ, Diluvium peccatorum.

2. Omissis autem aliorum definitionibus, in Catechismo Rom. definitur Baptismus esse Sacramentum regenerationis per aquam in verbo vitæ, *ex Ioan. 3. & Paul. ad Ephes. 5.*

Per particulam, regenerationis distinguitur à reliquis Sacramentis, saltem veteris legis, quæ non justificabant animas,

3. Per particulam, per aquam, aperte distinguitur à reliquis Sacramentis novæ legis, & simul exprimitur materia hujus Sacramenti, quæ est aqua, non quælibet, sed vera & naturalis, sive calida sive frigida *d. c. penult. h. tit. Conc. Trid. Sess. 7. cap. 2. De Baptismo.* Ideoque per aquam rosaceam aut aliam stillatitiam, aut per salivam, lacrymas, sudorem, lac. vinum, vel aliam similem liquorem, ab aqua naturali differens.

differentem specie, juxta communem DD. sententiam, non confertur Baptismus. Quod si verò dubitetur, an sit aqua vera uti est nix, glacies, pruina, priusquam liquefiat, non licet extra necessitatem extremam ea uti absque sacralogio. Cur verò potius per aquam, quam per aliam materiam conferatur, plures adferuntur rationes, è quibus tres refert Catechismus Rom. quarum prima est, quia cum Baptismus omnibus omnino ad salutem sit necessarius, conveniens fuit, ut conferretur per aquam, quæ est omnibus communis & facile ab omnibus haberi potest. Secunda, quia aqua effectum Baptismi maxime significat: ut enim aqua sordes abluit corporis, ita Baptismus maculas seu peccata animæ delet. Tertia, quia ut aqua refrigerat adis corporibus aptissima est, sic Baptismo cupiditatum ardor maxima ex parte extinguitur.

4. Per sequentem particulam, in verbo vitæ, exprimitur forma, quæ est verbum spirituale vivificans; non enim sanatur aqua, nisi in eam Spiritus sanctus descendit, & aquam consecraverit, *can. Per aquam 9. De consecrat. Distinct. 4.* quod sit accedente verbo ad aquæ elementum, *d. c. penult. & alibi h. iii.* & explicitè his verbis exprimitur: Ego te baptizo in nomine Patris & Filii & Spiritus sancti, *c. l. h. t.* Effici tamen Baptismus etiam hac forma, quæ Græci utuntur, *Baptizatur talis servus Christi in nomine Patris & Filii & c.* vel, *Baptizatur manibus meis. In nomine patris & c.* declarat Conc. Florent. in instruct. Armeniorum de baptismo. Idem d. cendum de hac forma, *Baptizat te Christus in nomine Patris & c.* Hæc tamen formæ, cum sint contra præceptum Ecclesiæ, non sunt à Latinis usurpandæ.

Ad id autem necessaria sunt ad Baptismus aqua & verbum, ut altero omisso non sit Baptismi Sacramentum. Error tamen in pronuntiatione syllabarum per ignorantiam recti sermonis aut lingue impedimentum non officit, *can. Si non 72. & can. Retulerunt 66. De consec. Distinct. 4.*

Ablutio seu mersio in aquam an unica sit, quæ unicam Christi Passionem significat, an trina, quæ Trinitatem, non interest. Et satius est servare aut retinere Ecclesiæ cujusque consuetudinem, *can. De trina 80. De consecrat. Distinct. 4.* Necessum tamen est, ut aqua tangat

immediatè corpus, quamvis sufficiat minimam guttam aquæ tangere quamcunque veram partem corporis vivam, etiam minimum digitum: imò & capillos, secundum quosdam, quamvis hoc postremum satis incertum sit. Debet verò ablutio seu mersio fieri dum verba proferuntur, quia verba & forma in collatione Sacramentorum conjungi debent. Et cavendum, dum trina sit ablutio vel immersio, ne de unaquaque ablutione tota forma repetatur, sed ut sub una formæ prolatione tres sint ablutiones. De alijs caeremonijs, ab Ecclesiâ adhuc solitis, vide *can. Postea 68. usque ad can. Venit. De consec. Distinct. 4.*

5. Dividitur autem Baptismus in Baptismus fluminis seu aquæ, quem antè d. finivimus, Baptismus flaminis seu spiritus, qui fit per contritionem & conversionem ad Deum, & Baptismus sanguinis seu Martyrii, qualis fuit Innocentiam, & Latronis, in Cruce Deum consentis, *can. Baptismi 34. can. Catechumenum 37. De consecrat. Distinct. 4.* Primus propriè dicitur Baptismus: reliqui ratione effectus. quia scilicet Baptismi effectum habent. delationem nempe peccati originalis, & in adultis actualis gratiæ collationem, quando Baptismus aquæ haberi nequit, *d. can. Baptismi, & alia similibus.* Si quis autem baptizatus fuerit Baptismo flaminis, data opportunitate tenetur suscipere Baptisma aquæ.

§. II. De ministro Baptismi, deque susceptoribus seu patrinis,

1. *Minister hujus Sacramenti est solus Sacerdos;*
2. *Et in necessitate alius quilibet.*
3. *Patrini seu susceptores cur necessarii in baptismo.*
4. *Sufficere ad summum duos, scilicet unum & unam.*
5. *Qui prohibeantur esse patrini.*

1. **M**inister Baptismi ex officio est solus Sacerdos, id est, episcopus & presbyter, non etiam Diaconus, nisi ex commissione Sacerdotis, Parochi, vel Episcopi, *can. Diaconus*

conos 13. *Dist. 93. can. Constat 19. De consecrat. Dist. 4.*

2. In casu tamen necessitatis extremæ etiam Diaconus, imò & laicus baptizare potest, *d. can. Constat can. In necessitate 21. De consecrat. Dist. 4.* atque etiam mulier, absente viro, *can. Mulier ead. Dist. Quin & paganus, Judæus, Schismaticus, hæreticus, & fâcinorosus quisque, ut patet ex variis Canonibus d. Distinct. 4. modò formam Ecclesiæ fervent, & facere intendant, quod facit Ecclesiæ: & speciatim de hæretico hñitum extat in Conc. Trid. Sess. 7. c. 4. Idque receptum est, ne quis sine lavacro regenerationis decedat, d. can. Constat in fine. Quam ob causam etiam pater proprium filium, in extremo vitæ positum, & nondum baptizatum, baptizare potest, nec ideo à matrimonio vel copula uxoris arectur. *can. Ad limina xxx. quest. 1. Nemo tamen seipsum baptizare potest, quia inter baptizantem & captizatum debet esse discretio, ut indicat pronomen, Te, in assignata antè forma, cap. debitum 4. hoc tit.**

3. Præter ministrum Baptismi, nisi baptizandi aliud urgeat necessitas, solent & alij adhiberi, nempe sponsores, qui Patres Iustitici, Patrisi, Matrinæve vulgò vocantur, vel susceptores, quorum fide & professione, qui per se credere vel loqui nesciunt, ut parvuli, muti, & surdi, & ægrotantes, qui pro se respondere non possunt, baptismum suscipiunt, *can. Parvuli 74. cum can. seq. d. Dist. 4.*

4. Et quidem de Jure communi non nisi unus, sive vir, sive mulier, suscipere baptizatum de sacro fonte potest, *can. Non plures 101. d. Distinct. 4. c. fin. De cognat. spirituali in 6. vel ad huncmodum unus & una, ut novissimè statuit Conc. Trid. Sess. 24. De reformat. matrim. c. 2. qui tamquam proprii parentes debent baptizatum instituire in necessariis ad salutem, in Symbolo, Oratione Dominica, in ortu vel id facere negligentibus parentibus.*

5. Ab hac susceptione infantis in baptismo arcentur in primis hæretici, Judæi, infideles, *can. In baptisate 102. d. Distinct. 51. Item Abbas, Monachus, Monialis vel religiosa persona, can. Non licet 103. can. Monachi 104. ead. Dist. Regulariter etiam pater & mater naturalis respectu filij sui, can. penult. & ult. xxx q. 4. Quæ ratione autem ex hujusmodi susceptione &*

inter quos contrahatur cognatio spiritualis lib. 4. explicabitur.

§. III. Quinam baptizandi, & in quo loco.

1. Baptizandi etiam parvuli, ægri muti & surdi.
2. Non vero dormientes aut amentes.
3. Infans in utero matris quatenus baptizandus.
4. Baptismus in Ecclesia conferendus.

VT in veteri lege Circumcisio tam parvulis quam adultis ad salutem necessaria erat, ita etiam Baptismus, quia in ejus locum successit, *c. Majores 3. h. 1.*

1. Et quidem parvuli, licet adhuc loqui vel credere nesciant, sicut etiam ægri, muti & surdi, qui pro se respondere non possunt, alius vice illorum profitentibus & respondentibus de fide, rectè baptismum suscipiunt, *can. Parvuli 74. & seq. can. Cum pro parvulis 77. & alia similibus, De consecrat. Distinct. 4.* Majores vero qui per se respondere possunt, propria fide & professione eundem suscipiunt. Ideoque necesse est, ut habeant intentionem recipiendi id, quod dat Ecclesiæ, vel Christum instituit: imò ad effectum gratiæ habere quoque debent fidem juxta illud Christi: *Qui crediderit & baptizatus fuerit, salvus erit: item dolorem de peccatis, cum proposito melioris vitæ juxta illud Actor. 2. Pœnitentiam agite, & baptizatur unusquisque vestrum in remissione peccatorum.*

2. Quidam tamen expresse prohibentur baptizari: nam in primis adulti dormientes vel amentes non aliter baptizari cum effectu possunt, quam si ante somnum vel amentiam baptizari voluerint, *d. c. Majores §. Item quartus.*

3. Non baptizatur etiam infans, existens in utero matris, quia qui natus adhuc secundum Adam non est, renasci secundum Christum non potest: neque reperiri potest regeneratio, ubi generatio non præcessit, *can. Qui in matris 115. d. Distinct. 4. Materque prægravis baptizata nihil in hoc participat infans, qui nascitur, quia uniuscujusque propria voluntas in confessione fidei spectanda est, can. Si ad matris 114. can. Si qua mulier 116. ead. Distinct. Si tamen infantis in utero existentis aliquod membrum ex utero appareat, in eo, si modo vivat, urgu*

urgente periculo baptizari poterit, juxta probabilem opinionem & tutiorem sententiam, existente vero dubio, an quis sit baptizatus, baptizandus erit his verbis, *Si baptizatus es non te baptizo, sed si nondum baptizatus es, ego te baptizo, in nomine Patris &c. c. 2. h. t.*

Quod ad locum attinet, in quo quis baptizandus, constituit Clemens V. ne quis in aulis vel cameris, vel alijs privatis domibus, sed dumtaxat in Ecclesijs, ubi sunt ad hoc fontes specialiter deputati, aliquos audeat baptizare: nisi Regum vel Principum liberi fuerint, aut talis necessitas emerferit, ob quam ad Ecclesiam absque periculo accessus haberi nequeat. Qui secus presumpserit, aut suam in hoc praesentiam exhibuerit, taliter per Episcopum suum castigandus erit, ut alij attentare simile non praesumant. *Clement. unica h. t.* Similiter in Abbatijs & Monasterijs prohibentur esse baptisteria. *can. Primum xviii. q. 2.*

§. IV. De effectu Baptismi.

1. Baptismus iterari nequit, & poena iterantis.

Effectus proprius & principalis baptismi est delere originale peccatum, atque etiam in adultis omne actuale praecedens. *can. Firmissime & alius De consecrat. distinct. 4. Conc. Trid. Sess. 5. De peccato originali* Praeterea gratiam & virtutes infundere, atque aperire regnum caelorum, *c. Maiores h. t.* causare spiritualem quandam cognationem, de qua dicitur libro sequenti in primae characterem indelibilem; 1. coque fit, ut sine sacrilegio reiterari non possit, *c. fin. h. t. Conc. Trid. Sess. 7. n. 11.* Adeoque habet odio baptizatos Ecclesiae, ut qui non ignoranter rebaptizantur, iterum Christum crucifigere dicantur. *can. Qui bis d. Dist. 4. & ab Ordinibus arceantur; quavis etiam ignoranter, ignorantia scilicet juris rebaptizati fuerint, d. can. Qui bis.*

2. Qui vero usu temerario baptismum reiterare conati fuerint, muerone excommunicationis percussus ab omni officio & beneficio deponuntur: imo & iure civili ultimo supplicio afficiuntur, *l. 2. cod. Ne sanctum baptismum restituerit.*

TITULUS XLIII.

De Presbytero non baptizato.

1. Ordinis characterem non imprimi non baptizato.

Cum, ut supra dictum est, Baptismus sit ianua & fundamentum omnium Sacramentorum, & ante susceptionem baptismi non suscipiatur aliud Sacramentum, *c. 3. h. t.* satis inde colligitur, quid statuendum sit de Presbyteris non baptizatis, nempe tales non suscipere Ordinis characterem, ac proinde baptizandos, & tum demum ordinandos, *c. 1. & c. 3. h. t.*

Quod si tamen quis non baptizatus crediderit probabiliter se baptizatum, fidemque Catholicam amplectens, in ea usque ad extremam vitae diem perseveraverit, omnisio baptismi ei non nocebit, quia, ut D. August. ait, Baptismus invisibiliter ministratur, quem non contemptus religionis, sed terminus necessitatis excludit, *c. 2. h. t.*

TITULUS LXIV.

De custodia Eucharistiae, Chrismatis, & aliorum Sacramentorum.

1. Eucharistiam in Ecclesijs parochialibus ad servanda.
2. In pixide argentea velburnea.
3. Non in Capellis vel alijs Ecclesijs non parochialibus.
4. Quo modo & quando deferenda ad aegros.

Cum Baptismus, in quo Chrismate utimur, omnibus ad salutem sit necessarius; Eucharistia vero ideo instituta, ut nobis sit cibus caelestis & viaticum, ne in ipsa via deficiamus, & in certamine succumbamus, ut in omni casu necessitatis haberi possit copia